

ΟΜΙΛΙΑ ΕΙΣ ΤΗΝ Ε΄ ΚΥΡΙΑΚΗΝ ΤΩΝ ΝΗΣΤΕΙΩΝ

Ἅγ. Ἰουστίνου Πόποβιτς

Ἰδοὺ ἡ πέμπτη Κυριακὴ τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, ἡ Κυριακὴ [πού σφραγίζει τὴν ἑβδομάδα] τῶν μεγάλων ἀγρυπνιῶν καὶ τῶν μεγάλων ἀσκήσεων, τὴν ἑβδομάδα τῶν μεγάλων θρήνων καὶ ἀναστεναγμῶν, ἡ Κυριακὴ τῆς πιοῦ μεγάλης μεταξύ τῶν ἁγίων γυναικῶν Ἁγίας, τῆς ὁσίας μητρὸς ἡμῶν Μαρίας τῆς Αἴγυπτίας...

Σαράντα ἑπτὰ χρόνια ἔκανε στὴν ἔρημο, καὶ ὁ Κύριος τῆς ἔδωσε ἐκεῖνο πού σπάνια δίνει σέ κάποιον ἀπό τοὺς Ἁγίους. Χρόνια ὀλόκληρα δέν γεύθηκε ψωμί καὶ νερό. Στὴν ἐρώτησι τοῦ ἀββᾶ Ζωσιμᾶ ἐκείνη ἀπάντησε: «Οὐκ ἐπ' ἄρτω μόνω ζήσεται ἄνθρωπος» (Ματθ. δ' 4). Ὁ Κύριος τὴν ἔτρεφε μέ ἕναν ἰδιαίτερο τρόπο καὶ τὴν ὠδηγοῦσε στὴν ἐρημητικὴ ζωὴ, στοὺς ἐρημητικούς της ἀγῶνες. Καὶ ποιό ἦταν τό ἀποτέλεσμα; Ἡ Ἁγία μετέτρεψε τὴν κόλασί της σέ παράδεισο!

Νίκησε τόν διάβολο καὶ ἀνέβηκε ψηλά στόν θεό! Πῶς, μέ τί; Μέ τὴν νηστεία καὶ τὴν προσευχή, μέ νηστεία καὶ προσευχή! Διότι ἡ

νηστεία, ή νηστεία μαζί μέ τήν προσευχή, εἶναι δύναμις πού νικά τά πάντα. Ἐνας θαυμάσιος ὕμνος τῆς Μεγ. Τεσσαρακοστῆς λέγει: «ἀκολουθήσωμεν τῷ διά νηστείας ἡμῖν, τήν κατά τοῦ διαβόλου νίκην ὑποδείξαντι, Σωτήρι τῶν ψυχῶν ἡμῶν». Μέ τήν νηστεία μᾶς ἔδειξε τήν νίκη κατά τοῦ διαβόλου... Δέν ὑπάρχει ἄλλο ὄπλο, δέν ὑπάρχει ἄλλο μέσον. Νηστεία! Ἴδού τό μέσον γιά νά νικήσης τόν διάβολο, τόν κάθε διάβολο. Παράδειγμα νίκης, ή ἁγία Μαρία ή Αἴγυπτία.

Τί θεία δύναμις ή νηστεία! Νηστεία δέν εἶναι τίποτε ἄλλο παρά νά σταυρώνης τό σῶμα, νά σταυρώνης τό σῶμα, νά σταυρώνης ὁ ἴδιος τόν ἑαυτό σου. Ἐφ' ὅσον ὑπάρχει σταυρός, ή νίκη εἶναι σίγουρη. Τό σῶμα τῆς πρώην πόρνης τῆς Ἀλεξανδρείας, τῆς Μαρίας, μέ τήν ἁμαρτία παραδόθηκε στήν δουλεία τοῦ διαβόλου. Ἀλλά ὅταν ἀγκάλιασε τόν Σταυρό τοῦ Χριστοῦ, ὅταν πῆρε αὐτό τό ὄπλο στά χέρια της, νίκησε τόν διάβολο.

Νηστεία εἶναι ή ἀνάστασις τῆς ψυχῆς ἐκ νεκρῶν. Ἡ νηστεία καί ή προσευχή ἀνοίγουν τά μάτια τοῦ ἀνθρώπου, ὥστε νά ἀντικρύση καί νά καταλάβη πραγματικά τόν ἑαυτό του, νά ἰδῆ τόν ἑαυτό του. Βλέπει τότε ὅτι κάθε ἁμαρτία στήν ψυχή του εἶναι ὁ τάφος του, ὁ τάφος, ὁ θάνατός του. Καταλαβαίνει ὅτι ή ἁμαρτία μέσα στήν ψυχή του δέν κάνει τίποτε ἄλλο ἀπό τό νά μετατρέπη σέ πτώματα ὅλα ὅσα ἀνήκουν στήν ψυχή: τούς λογισμούς της, τά συναισθήματά της καί τίς διαθέσεις της· σειρά ἀπό τάφους. Καί τότε..., τότε ξεχύνεται θρηνητική κραυγή ἀπό τήν ψυχή: «Πρίν εἰς τέλος ἀπόλωμαι, σῶσον με».

Αὐτή εἶναι ή κραυγή μας κατά τήν ἁγία αὐτή ἐβδομάδα: Κύριε, προτοῦ χαθῶ τελείως, σῶσε με. Ἔτσι προσευχηθήκαμε αὐτή τήν ἐβδομάδα στόν Κύριο, τέτοιες προσευχητικές ἀναβοήσεις μᾶς παρέδωσε στόν Μεγάλο Κανόνα του ὁ μέγας ἅγιος πατήρ ἡμῶν Ἀνδρέας Κρήτης. «Κύριε, πρίν εἰς τέλος ἀπόλωμαι, σῶσόν με». Αὐτή ή κραυγή μᾶς ἀφορᾷ ὅλους, ὅλους ὅσους ἔχουμε ἁμαρτίες. Ποιός δέν ἔχει ἁμαρτίες;

Εἶναι ἀδύνατον νά κυττάξης τόν ἑαυτό σου νά μή εὔρης κάπου, σέ κάποια γωνία τῆς ψυχῆς σου, νά μή ἐντοπίσης σέ κάποια ἄκρη της

μία ξεχασμένη ίσως άμαρτία. Καί... κάθε άμαρτία, για την όποία δέν έχεις μετανοήσει, είναι ό τάφος σου, είναι ό θάνατός σου. Καί έσύ, για νά μπορέσης νά σωθής και νά αναστήσης τόν έαυτό σου από τόν τάφο σου, κρᾶζε μέ τίς προσευχητικές θρηνητικές κραυγές της Μεγάλης Τεσσαρακοστής: «Κύριε, πρίν είς τέλος άπόλωμαι, σῶσόν με». Άς μή ξεγελαῖμε τόν έαυτό μας, άδελφοί, ἄς μή άπατώμεθα. Καί μία μόνο άμαρτία ἄν ἔμεινε στην ψυχή σου, και σύ δέν μετανοείς και δέν την έξομολογεΐσαι αλλά την άνέχεσαι μέσα σου, αυτή ή άμαρτία θά σε όδηγήσει στό βασίλειο της κολάσεως. Για την άμαρτία δέν ύπάρχει τόπος στόν παράδεισο του θεου. Για την άμαρτία δέν ύπάρχει τόπος στην Βασιλεία των Ουρανών.

Για νά άξιωθής της Βασιλείας των Ουρανών, φρόντισε νά αποδιώξης από μέσα σου κάθε άμαρτία, νά ξεριζώσης από μέσα σου διά της μετανοίας κάθε άμαρτία. Διότι, τίποτε δέν γλυτώνει από την μετάνοια του άνθρώπου. Τέτοια δύναμι έδωσε ό Κύριος στην Άγία Μετάνοια. Κοίταξε! Άφοῦ ή μετάνοια μπόρεσε νά σώσει μία τόσο μεγάλη ἄσωτη γυναΐκα, ὅπως ήταν κάποτε ή Μαρία ή Αίγυπτία, πῶς νά μή σώσει και ἄλλους άμαρτωλούς, τόν κάθε άμαρτωλό, και τόν πιο μεγάλο άμαρτωλό και έγκληματία; Ναί, ή Άγία και Μεγάλη Τεσσαρακοστή είναι τό πεδίο της μάχης, επί του όποιου έμεΐς οί Χριστιανοί μέ την νηστεία και την προσευχή νικᾶμε τόν διάβολο, νικᾶμε ὅλες τίς άμαρτίες, νικᾶμε ὅλα τά πάθη και έξασφαλίζουμε στόν έαυτό μας την άθανασία και την αΐώνιο ζωή.

Στην ζωή των άγίων και άληθινών Χριστιανών ύπάρχουν άναρίθμητα παραδείγματα πού δείχνουν ὅτι ὄντως μόνο μέ την προσευχή και την νηστεία έμεΐς οί Χριστιανοί νικᾶμε τούς δαίμονες, ὅλους εκείνους πού μᾶς βασανίζουν και θέλουν νά μᾶς παρασύρουν στό βασίλειο του κακου, στην κόλασι. Αυτή ή Άγία Νηστεία...! είναι νηστεία των άγίων άρετων μας. Κάθε άγία άρετή ανασταίνει την ψυχή μου και την ψυχή σου εκ των νεκρων.

Προσευχή! Τί είναι ή προσευχή; Είναι ή μεγάλη άρετή πού σε ανασταίνει και μέ ανασταίνει. Σηκώθηκες μήπως για προσευχή, έκραξεις προς τόν Κύριο νά καθάριση την ψυχή σου από τίς

ἀμαρτίες, ἀπό τό κάθε κακό, ἀπό κάθε πάθος; Τότε οἱ τάφοι σου καί οἱ τάφοι μου ἀνοίγουν καί οἱ νεκροί ἀνασταίνονται. Ὅ,τι εἶναι ἀμαρτωλό φεύγει, ὅ,τι σύρει πρὸς τό κακό ἐξαφανίζεται.

Ἡ ἀγία προσευχή ἀνασταίνει τόν καθένα ἀπό μᾶς, ὅταν εἶναι εἰλικρινής, ὅταν φέρνει ὅλη τήν ψυχή στόν οὐρανό, ὅταν ἐσύ μέ φόβο καί τρόμο λέγῃς στόν Κύριο: Δές, δές τούς τάφους μου, ἀναρίθμητοι εἶναι οἱ τάφοι μου, Κύριε! Μέσα σέ κάθε ἕναν ἀπό αὐτούς τούς τάφους, νά'την ἡ ψυχή μου, νά'την νεκρή, μακριά ἀπό Σένα, Κύριε! Εἶπέ λόγον καί ἀνάστησον πάντας τούς νεκρούς μου! Διότι, Σύ, Σύ, Κύριε, μᾶς ἔδωσες πολλές θεῖες δυνάμεις νά μᾶς ἀνασταίνουν διά τῆς ἀγίας Ἀναστάσεως, νά μᾶς ἀνασταίνουν ἀπό τόν τάφο τῆς ραθυμίας. Ναί, μέ τήν ἀμαρτία, μέ τά πάθη μας, πεθαίνουμε ψυχικά. Ἡ ψυχή ἀποθνήσκει, ὅταν χωρίζεται ἀπό τόν θεό.

Ἡ ἀμαρτία εἶναι δύναμις πού χωρίζει τήν ψυχή ἀπό τόν θεό. Καί ἐμεῖς, ὅταν ἀγαπᾶμε τήν ἀμαρτία, ὅταν ἀγαπᾶμε τίς ἀμαρτωλές ἡδονές, στήν πραγματικότητα ἀγαπᾶμε τόν θάνατό μας, ἀγαπᾶμε τούς τάφους, τούς δυσώδεις τάφους, μέσα στούς ὁποίους ἡ ψυχή μας ἀποσυντίθεται. Ἀντίθετα, ὅταν ἀνανήψουμε, ὅταν μέ τόν κεραυνό τῆς μετανοίας χτυπήσουμε τήν καρδιά μας, τότε..., τότε οἱ νεκροί μας ἀνασταίνονται. Τότε ἡ ψυχή μας νικᾷ ὅλους τούς φονεῖς της, νικᾷ τόν κατεξοχήν δημιουργό ὅλων τῶν ἀμαρτιῶν, τόν διάβολο, νικᾷ μέ τήν δύναμι τοῦ Ἀναστάντος Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Γι' αὐτό, γιά μᾶς τούς Χριστιανούς δέν ὑπάρχει ἀμαρτία πιο ἰσχυρή ἀπό μᾶς. Νά εἶσαι βέβαιος ὅτι πάντοτε εἶσαι δυνατώτερος ἀπό κάθε ἀμαρτία πού σέ βασανίζει, πάντοτε εἶσαι δυνατώτερος ἀπό κάθε πάθος πού σέ βασανίζει. Πῶς; –ἐρωτᾷς. Μέ τήν μετάνοια! Καί τί εἶναι εὐκολώτερο ἀπό αὐτήν; Πάντοτε μπορεῖς μέσα σου, μέσα στήν ψυχή σου, νά κραυγάζῃς: «Κύριε, πρίν εἰς τέλος ἀπόλωμαι, σῶσόν με». Ἡ βοήθεια τοῦ θεοῦ δέν θά σέ παραβλέψῃ. Θά ἀναστήσῃς τόν ἑαυτό σου ἀπό τούς νεκρούς καί θά ζῆς σ' αὐτόν τόν κόσμο σάν κάποιος πού ἦρθε ἀπό ἐκεῖνον τόν κόσμο, πού ἀναστήθηκε καί ζῆ μία νέα ζωή, τήν ζωή τοῦ Ἀναστάντος Κυρίου, πού ὑπάρχουν μέσα του ὅλες οἱ θεῖες

δυνάμεις, έτσι ώστε καμμία άμαρτία πλέον δέν μπορεί νά σέ φονεύση. Ίσως νά ξαναπέφτης, αλλά πλέον γνωρίζεις, γνωρίζεις τό όπλο, γνωρίζεις τήν δύναμι μέ τήν όποία άνασταίνεσαι έκ τών νεκρών. Άν πενήντα φορές τήν ήμέρα άμαρτήσης, άν πενήντα φορές ντροπιασθής, άν πενήντα τάφους σκάψης σήμερα, μόνο φώναξε: «Κύριε, δός μου μετάνοια. Πρίν εις τέλος απόλωμαι, σώσόν με». Ο Άγαθός Κύριος, ό όποϊος γνωρίζει τήν άσθένεια και άδυναμία τής ανθρωπίνης ψυχής και τής ανθρωπίνης θελήσεως, ειπτε: Έλα, άδελφέ. Άκόμη κι άν έβδομηκοντάκις τήν ήμέρα άμαρτήσης, πάλι έλα και πές: ήμαρτον (Ματθ. ιη΄, 21-22).

Αυτό έντέλλεται ό Κύριος σέ έμάς τούς ανθρώπους, τούς άσθενείς και άδυνάτους. Συγχωρεϊ τούς άμαρτωλούς. Γι' αυτό και δήλωσε ότι χαρά μεγάλη γίνεται έν τῷ ούρανῷ επί ένί άμαρτωλῷ μετανοοῦντι επί τής γής (πρβλ. Λουκ. ιε΄ 7). Όλος ό ούράνιος κόσμος άτενίζει σέ σένα, άδελφέ και άδελφή, πῶς ζής στήν γή. Πέφτεις στήν άμαρτία και δέν μετανοεϊς; Νά, οϊ Άγγελοι κλαϊνε και θλίβονται στόν Ούρανό έξ αίτίας σου. Μόλις άρχίσης νά μετανοής, νά, οϊ Άγγελοι στόν Ούρανό χαίρονται, και σάν ούράνιοι άδελφοί σου χορεύουν... Νά ή σημερινή μεγάλη άγία, ή Μαρία ή Αϊγυπτία. Πόσο άμαρτωλή! Από αυτήν ό Κύριος έκανε μία άγία ύπαρξι σάν τά Χερουβίμ. Μέ τήν μετάνοια έγινε ισάγγελη, μέ τήν μετάνοια κατέστρεψε τήν κόλασι, στήν όποία βρισκόταν, και άνέβηκε όλόκληρη στόν παράδεισο του Χριστου.

Δέν ύπάρχει Χριστιανός άδύνατος σ' αυτόν τόν κόσμο, έστω κι άν του επιτίθενται οϊ φρικωδέστερες άμαρτίες και πειρασμοί αυτού του κόσμου. Άρκει μόνο ό Χριστιανός νά μή ξεχάση τά μεγάλα του όπλα: τήν μετάνοια, τήν προσευχή, τήν νηστεία· νά έπιδοθῆ σέ κάποια ευαγγελική άσκησι, σέ κάποια άρετή: είτε στήν προσευχή, είτε στήν νηστεία, είτε στήν ευαγγελική άγάπη, είτε στήν εϋσπλαχνία. Άς θυμηθοῦμε τούς μεγάλους Άγίους του θεου, άς θυμηθοῦμε τήν έορταζομένη σήμερα μεγάλη Άγία, τήν όσία Μητέρα μας Μαρία τήν Αϊγυπτία, και άς είμαστε βέβαιοι ότι ό Κύριος θά είναι ευκαιρος βοηθός μας. Η άγία Μαρία έβίωσε τόσο θαυμαστή βοήθεια από τήν Ύπεραγία θεοτόκο και σώθηκε από τήν φοβερή της κόλασι, από τούς φοβερούς της δαίμονες. Η Ύπεραγία θεοτόκος

καί σήμερα καί πάντοτε μᾶς βοηθεῖ σέ ὅλες τίς εὐαγγελικές μας ἀρετές: στήν προσευχή, καί στήν νηστεία, καί στήν ἀγρυπνία, καί στήν ἀγάπη, καί στούς οἰκτιρμούς, καί στήν ὑπομονή, καί σέ κάθε ἄλλη ἀρετή. Εὐχόμαι νά μᾶς βοηθῇ πάντα καί νά μᾶς καθοδηγῇ...

Γι' αὐτό, ποτέ νά μήν ἀποκάμης στόν ἀγῶνα καί στόν πόλεμο μέ τίς ἀμαρτίες σου... Σέ ὅλες τίς δυσκολίες σου καί στίς πιό μεγάλες πτώσεις σου νά θυμᾶσαι τήν κραυγή αὐτῆς τῆς ἀγίας ἑβδομάδος, πού ἔχει τήν δύναμι νά σέ ἀναστήση: «Κύριε, πρίν εἰς τέλος ἀπόλωμαι, σῶσόν με».